

RAFAEL RODRÍGUEZ VILLARINO, deputado e voceiro do Grupo Provincial Socialista da Deputación de Ourense, en base ó previsto na Lei de Bases Reguladora do Réxime Local, ó artigo 91 e 97, entre outros, do R.O.F. e o Regulamento da Corporación presenta unha **MOCIÓN SOBRE A ADOPCIÓN DE MEDIDAS URXENTES ANTE A SECA QUE AFECTA Á PROVINCIA DE OURENSE**

A península ibérica está a sufrir unha situación inédita de seca, que está a complicar dunha forma moi preocupante o subministro estable de auga en moitas rexións. Ourense non é allea a esta alarmante situación. Ao longo dos últimos meses, varios concellos da provincia tiveron que aplicar medidas extraordinarias co fin de garantir que, das billas da veciñanza, seguise saíndo auga potable. Tamén no resto de Galicia, desde hai meses, estanse a acumular problemas para garantir auga potable en moitas comarcas, o que levou á Xunta a declarar a alerta por seca.

Pero a situación hidrolóxica é moi preocupante en toda España. Os encoros atópanse ao 35,9 % da súa capacidade total, o valor máis baixo para estas datas –mediados de setembro– desde 1995. A súa vez a falta de chuvia estase a agudizar, xa que sumamos acumulados un 30 % inferiores aos habituais para estas datas. No caso concreto de Galicia, no momento de redactar esta iniciativa, os encoros da comunidade contaban cunha reserva hidráulica do 48 % da súa capacidade.

Igualmente, no contexto internacional a situación é moi semellante. Outros países da nosa contorna como Italia, Francia ou Reino Unido atópanse tamén en situacións de seca que, segundo os expertos e expertas, vai camiño de ser a máis grave desde que hai datos. O Observatorio Global da Seca da Unión Europea e o Programa Copernicus explican nos seus informes que o episodio actual é, probablemente, o peor deste tipo en medio século, co 47 % do territorio continental en situación de prealerta e outro 17 % en alerta.

Esta seca non só provoca problemas no abastecemento de auga para consumo humano xa que, ao prolongarse ao longo de moitos meses, afecta notablemente ás colleitas agrícolas e aos pastos, o que complica a produción de alimento humano e animal. Tamén provoca situacións propicias para que se produzan grandes incendios forestais, como puidemos comprobar en primeira persoa durante este estío en moitas comarcas de Ourense e provincias da súa contorna, con algúns dos maiores lumes desde que hai rexistros. De feito, Ourense, Lugo, León ou Zamora están desde hai meses nunha situación de ‘seca prolongada’, un estado legal que declaran as confederacións hidrográficas.

O ano hidrolóxico máis seco deixa os caudais dos ríos e regatos un 65% por baixo da media histórica, segundo os datos da Confederación Hidrográfica do Miño-Sil. Por iso durante as últimas semanas, municipios como Riós, A Gudiña, Trasmiras, Ribadavia, Avión, Muíños, Vilar de Barrio, Celanova ou Allariz tiveron que adoptar medidas urxentes e restricións no consumo para garantir o subministro nos seus núcleos principais ou en vilas do seu territorio.

Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar
32003 Ourense
Tlf. 988 385 203 Tlf/Fax. 988 385 178
CIF: G32244345

Todas as administracións deberemos tomar medidas a curto, medio e longo prazo. O capítulo III do título II da Lei 7/1985 Reguladora das Bases do Réxime Local establece as competencias das entidades locais. De entre todas elas, pola súa importancia vital para a nosa sociedade, destaca o abastecemento de auga potable aos domicilios e empresas da veciñanza, así como a evacuación e o tratamento das augas residuais.

Pero na maioría de casos, en entidades locais de menor tamaño e, polo tanto, de menor capacidade económica, non poden asumir grandes investimentos para mellorar os sistemas de abastecemento ou para facer fronte a situacións de emerxencia de seca. Esta situación aínda é máis grave na nosa provincia, onde só a capital supera os 20.000 habitantes.

As deputacións teñen a obriga de cooperación e asistencia ás actuacións ou servizos dos concellos e doutras entidades locais do seu territorio, cando non capaces de ser prestados ou executados por conta propia. E, por iso, defendemos que a Deputación Provincial de Ourense, como concello de concellos, coopere no financiamento das medidas a adoptar para garantir o abastecemento de auga.

Tamén a Lei de Augas de Galicia determina esta competencia municipal nos mesmos termos. Igualmente esta norma estipula a participación da administración autonómica nas obras hidráulicas de interese da comunidade e tamén “na construción e explotación das obras hidráulicas de competencia das entidades locais galegas na forma regulada por medio de lei”. Así mesmo estipula, entre outros preceptos, que a actuación da Administración da Comunidade Autónoma “garantirá a subministración de auga en cantidade e calidade adecuada a todos os núcleos de poboación legalmente constituídos no marco do que indique a planificación hidrolóxica de aplicación”.

Incluso, desde o ano 2019, Galicia conta cunha lei propia de medidas de garantía do abastecemento en episodios de seca e en situacións de risco sanitario. En materia de abastecemento, a lexislación vixente determina pois unha dualidade competencial entre as entidades locais e administración xeral da comunidade autónoma que se debe artellar, entre outros, mediante instrumentos de cooperación e cofinanciamento. Polo tanto, tamén a Xunta debe actuar nesta situación.

Pola súa banda, o Goberno central, a pesar de non ter competencias directas neste ámbito, concede axudas ás corporacións locais para facer fronte aos gastos derivados de situacións de grave risco ou de natureza catastrófica, ao amparo do disposto no real decreto 307/2005. Concretamente, para a subministración de auga potable en situacións de emerxencia por seca, co fin de garantir a atención das necesidades básicas da poboación.

Esta axuda financia ata o 50 por cento do custo total da subministración da auga ou dos gastos que poidan cualificarse de emerxencia. Esta axuda poderá ser total, acadando o 100 % cando os gastos susceptibles de subvención superen o 20 por cento do capítulo orzamentario relativo a gastos correntes en bens e servizos do exercicio en que se produciu o feito causante.

Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar
32003 Ourense
Tlf. 988 385 203 Tlf/Fax. 988 385 178
CIF: G32244345

Nesta situación tamén é moi importante sensibilizar á poboación no consumo responsable. O uso de auga na capital e nas principais vilas de Ourense sitúase preto dos 50 millóns de litros diarios, o que significa que cada habitante consome 254 litros ao día de media, cando, segundo o Instituto Nacional de Estatística (INE) o consumo medio dunha persoa en España é de 133 litros diarios.

Ademais, segundo os científicos e científicas, non estamos ante un problema de próxima solución. Ao contrario. A medida que o quecemento global do planeta se incrementa, os seus efectos serán máis perceptibles dentro do ciclo hidrolóxico, motivo polo que prognostican períodos de seca máis fondos e prolongados. Por esta razón, máis que nunca, a planificación, os mecanismos de control e a cooperación entre administracións son prioritarios na xestión dun problema que chegou para quedarse.

Por todo o exposto, o grupo socialista presenta a seguinte **PROPOSTA DE ACORDO**:

1. Instar á Xunta de Galicia a crear e dotar orzamentaria un fondo extraordinario e urxente destinado a financiar medidas de axuda para as entidades locais da comunidade autónoma, co fin de facer fronte aos gastos derivados da subministración de auga potable en situacións de emerxencia producidas pola seca e outras adversidades climáticas.
2. Instar á Xunta de Galicia á declaración urxente de ‘obra de interese da comunidade autónoma’, de todas as actuacións e obras precisas para asegurar o abastecemento de auga potable en todos os municipios da provincia de Ourense que teñan problemas estruturais para garantir un abastecemento estable durante todo o ano, así como a participar no financiamento destas obras e actuacións imprescindibles.
3. Instar á Deputación Provincial de Ourense a por en marcha unha liña de axudas económicas para as entidades locais da provincia, que precisen desenvolver proxectos ou que teñan proxectos de obras de abastecemento de auga, co fin de participar activa e equitativamente no cofinanciamento destas obras de vital importancia para a veciñanza que a meirande parte de concellos ourensáns non poden executar pola falta de recursos económicos e técnicos.
4. Instar á Xunta de Galicia, á Deputación de Ourense e as confederacións hidrográficas do Miño-Sil e do Douro, á creación dun instrumento de cooperación, tanto técnico como financeiro, no que participen todas administracións públicas, co fin de proceder á avaliación, análise e execución de novas captacións de emerxencia para garantir o subministro de auga nos municipios da provincia que presenten problemas de abastecemento estable, así como para aplicar protocolos de detección de fugas e avarías.
5. Instar a todas as entidades locais da provincia de Ourense á realización de campañas de concienciación entre a veciñanza sobre o uso responsable da auga; á

Grupo Provincial Socialista

Rúa Progreso, 32 – 2º andar
32003 Ourense
Tlf. 988 385 203 Tlf/Fax. 988 385 178
CIF: G32244345

adopción de medidas para a redución de consumos municipais; á prohibición do uso de auga potable para piscinas, baldeos, fontes ornamentais e regas, así como á execución de actuacións para a reutilización de fontes alternativas de subministro como a reutilización de augas rexeneradas.

En Ourense, 16 de setembro de 2022.

Asinado: Rafael Rodríguez Villarino.

SR. PRESIDENTE DA DEPUTACIÓN PROVINCIAL DE OURENSE